

SLOVENSKI NAROD.

lahaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold. za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom so računski 10 kraje. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah za vsakega velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne pečet-vrste 6 kr., če so oznanila enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovški cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. — Opravištevno, na katero naj se blagovestijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

O razporu v narodu češkem.

Palacky o tem dalje piše:

„A o tej ne milej zadevi nečem tu govoriti. Hočem rajši več na naše vlastne pregreške kazati, nego na one naših neprijateljev.“ In tu stari Palacky pravi, da sedanji razpor mej narodnima strankama za sedanje dobe nema v sebi nič kaj novega, ter meni, da so se češki „svobodomislalniki“ od l. 1848 večkrat ločili od ostalega „naroda“, ker jim je bila vsaka „avtoriteta“ — reakcija. Dalje išče razlogov, v čem prav za prav tiči glavni razpor in vzrok slednjega mej tako zvano staročeško in mladočeško stranko, navaja uzroke, zakaj je on in njegova stranka priznala februarjski patent od l. 1861. in kaj jih je nagibalo, da so l. 1859 stopili v državni zbor. Prvič je bilo, izvzemši velikoposestnike in poslance nemškega kluba, tudi v češkem klubu mnogo poslancev, ki so rekli, da gredo na vsak način v državni zbor tedaj bi njegov odpor učinil mej poslanci češkimi le razpor in končno so obljubili svoj vstop v državni zbor Ogrin in Hrvatje, s pomočjo katerih je bila nadeja na zmenjo februarjskega patenta v smislu oktoberskega diploma.

Kako so Nemci, katerih je jedva tretjina vsega prebivalstva, dosegli celo dve tretjini glasov v zakonodarstvu državnega zbora in v deželni zboru češkem, kako je končno ustavakom l. 1872, pomagalo se nadvlado utrditi, to je še vsakemu v živem spominu. V tem obziru Palacky zopet nadaljuje: „Ne, kar zahteva svoboda in pravica narodov, nego kar Nemci hočejo in kar njih nepremakljiva samovolja ukazuje, to se počenja tam v državnem zboru in tu v deželni zboru, pri nas. Se je li Nemec izkazal katerikoli pravičnega proti Čehu, ako ga niso prisilile okoliščine k temu? A cela zgodovina češka pripoveduje, da kriči s tem glasno, in ne brez uzroka je uže pred šestimi stoletji nastala prislovica: „Prej se gad na ledu ogreje, predno bode Nemec s Čehom ravnal pravičneje“. In baš v poslednjih letih gine čut prava pri tem nemškem narodu splošno, ter se pogublja v čuvstvu same oblasti ali moči. Ne rečem sicer, bog varuj, da bi mej Nemci sploh ne bilo pravičnih ljudi; toda taki pri nas ne dohajajo v deželni zbor, niti v državni zbor, da, oni v javnosti (z eno izjemo) popolnem molče, kakor bi jih ne bilo. Le pokorno vprašajte sedaj katerega koli nemškega zakonodajalca v državnem in deželni zboru, ne smatra li on to za pravično in pošteno, da bi na Češkem vladal vselej Nemec, — in Čeh bi ne smel torej v svojej vlastnej domovini uživati prava, nego le iz njegove milosti? Da, reče vam, ker nemamo mi gospodovati in tlačiti

Nemce, morajo tedaj oni vladati in nas tlačiti, ker vsled nemškega pravnega čuvstva in nemške vesti ne moreta živeti dva naroda skupno in tako poleg sebe, da bi eden ne bil kladivo in drugi nakovalo!

Ker je pak nemška nadvlada in naše službovanje po činih, katerih pojasnenje se nam ne dovoljuje, uže tako utrjena stvar, da je ves naš skromni in lojalni trud proti temu skoro navidezno uže neprospešen: tu so nekateri našinci, nedočkajivi in ne dosti previdni, jeli premišljevali, če je način boja, katerega narod naš rabi pri svojej obrambi in če je orožje, katerega se je dosedaj posluževal, pravo in potrebno, da nahajajo se i ljudje, katerim naši nazori in nameni ne veljajo niti za te žrtve, katere se jim iztirjajo. Zdaj prehaja Fr. Palacky na izjavo 1873 l., v kateri so novega leta dan prinesli vsi češki listi, da enoglasno hote tudi v bodočnosti postopati glede bistvenih stvari narodnih, toda v njegovo največjo žalost ste se ustrojili dve stranki staročeška in mladočeška, zaradi znane zadeve namreč ali se vstopi v deželni zbor, kamor Staročeši niso hoteli vstopiti z Mladočeši. — „Prva in glavna krivda je, da si Mladočeši a priori prisvojajo naslov svobodomislalne stranke“ — meni Palacky — „ter oni sami drugo stranko staročeško z to besedo dolže nesvobodomislnosti. Nij li to razžaljenje uže samo na sebi? Kajti gola ne resnica je, da bi kakov Staroček ne hotel svobode tako rad, kakor kak drug človek: ako poznajo oni tacega, naj ga imenujejo, in naj ne napadajo zaradi njega cele stranke, katera ga ne pozna, niti se k njemu glasiti neče. Jaz n. pr. morem sam o sebi reči, sem svobodomislnejši, nego kateri si bodi Mladoček, in bil sem uže za one dobe, ko pri nas dunajska liberalnost še nij bila v modi. Prava svobodomislnost se ne javlja morebiti v rušenju obstoječega reda, ne v konspiracijah k odboju, nego le s odkritosrčnim hrepenenjem in željo, naj se zruši vsako tlačenje in odpravi vsako Jerobstvo mej ljudmi; ona je vselej in povsodi prenašljiva, in časti svobodo tudi družih ljudij in priznaje opravičenje vsacega prepričanja, katero koli ne vede h krivici in nepostavnostim“. — Palacky po tem izvrstnem naglašenju prave liberalnosti omenja dalje znani mladočeški shod 27. decembra 1874 l., v katerem je narodna svobodomislalna stranka češka sklenila znano resolucijo. Tu stari Palacky osebno postane, pritrjuje in oslabi kar je prej resničnega rekel.

(Dalje prih.)

Kranjski deželni zbor.

(X. seja.)

Dvorni svetnik Widman naznani, da se Nj. Veličanstvo cesar zahvaljuje za namenjeno deputacijo kranjskega deželnega zbora, ki se mu je v št. Petru hotela predstaviti, ker bode v ta kraj uže pozno po noči prišel.

Grof Barbo nasvetuje, naj zbor cesarju trikrat vsklikne: „Slava!“ Zbor navdušeno zakliče: „Slava!“

Poslanec vitez Gariboldi poroča v imenu šolskega odseka o postavi, po kateri se opustè davščine za javne ljudske šole, ki so bile do veljavnosti deželnega zakona od 29. aprila l. 1873. vpeljeane, in stavi sledeče predloge:

1. Slavni deželni zbor naj priloženemu načrtu postave pritrdi.

2. Deželni odboru se naročuje, opraviti, kar je potrebno, da se zadobi najvišja sankcija te postave.

3. Peticija krajnega šolskega sveta v Trnju de praes. 1. septembra t. l. št. LI, in peticija šolske občine sv. Mihela v mali pristavi de praes. 19. aprila t. l. št. XV, je s sprejemom te postave rešena.

4. Za slučaj, da sklenena postava dobode cesarsko potrditev, naj slavni deželni zbor za leto 1876. namesto sklenene 14% deželne normalno-šolske priklade na neposredne prikladi za deželni in zemljišno-odvezni zaklad podvržene davke (izvzemši one ljubljanskega mestnega okrožja) 15% priklado na imenovane davke sklene in deželni odboru naroča, da potrebno učini za cesarsko potrditev tega sklepa in za pobiranje priklad.

Postava se glasi:

§. 1. Normalno-šolski zaklad prevzame izplačevanje aktivitetnih plač za učiteljstvo na vseh ljudskih šolah, razun na ljudskih šolah mestnega okraja ljubljanskega vse in povsod.

§. 2. Učiteljske ustanovine naj se po določbi ustanovinskega pisma rabijo v korist taiste občine, katerej so odmenjene.

Zatorej je ta občina upravičena, dohodek te ustanovine najprvo porabiti tako, da z njim plača svoj deželni naklad za normalno-šolski zaklad; kolikor bi aktivitetnih plač bilo potem še nad ta naklad, to naj se normalno-šolskemu zakladu povrne iz ustanovinskega dohodka.

§. 3. Prihranja se soglasnemu sklepu krajevnih občin, katere spadajo pod šolski, da tista po §. 36. deželne postave od 29. aprila 1873. l. v dež. zak. št. 21 dobivana plačila in prinose, kar jih je bilo določenih pri tistih skladnih razpravah ali vsled tistih skladnih razprav, katere so se razpravljale

po poprejšnjih postavah, znižajo doli do samih šolskih stvarnih potreb, ali da jih čisto odpravijo, in da nedostatek (primanjkanje) kolikor ga bode zaradi tega, nadomestijo s pomočjo navadnih šolskih nakladov.

V slučaju, ako bi se one dāvščine s celoma ali deloma pridržale, je županstvom dolžnost, da jih pobirajo.

Ako bi utegnili biti kaj pribitka (ostanka) od gornjih, tudi za naprej ostalih dāvščin, naj se porabi v osnovo krajnih šolskih zakladov.

§. 4. Na §. 168. poprejšnje politične šolske ustave oprte dolžnosti, naložene cerkvam, dajati denarne prinose za učiteljske plače, naj se zdaj odpravijo.

§. 5. Prineski za pokojnine učiteljev ali njihovih udov, katere so morale doslej nekatere občine plačevati, preidejo na učiteljski penzijski zaklad.

§. 6. Vsa določila obeh deželnih postav od 29. aprila 1873. l. v dež. zak. št. 21 in 22, ter od 19. decembra 1874. l. v dež. zak. št. 37, kar jih je v protislovju s temi §§., izgube moč.

§. 7. Ta postava dobode moč 1. januarja 1876. l.

Ko je vladni zastopnik Hočevār priporočal postavo, se sprejme brez debate, tudi v tretjem branji.

Poslanec Obreza poroča o nasvetu zakona za poveksane plače učiteljic na ljudskih šolah. Zakon se glasi:

§. 1. Plače ženskega učilnega osobja na javnih ljudskih in meščanskih šolah se uredijo po načelih, ki so postavljena za moško osobje (§§. 22 do 38 deželnega zakona od 29. aprila 1873) in se razmerijo v istej višini, kakor v enacih odnašajih za moško učilno osobje.

§. 2. Ta zakon stopa s 1. januarjem 1876 v veljavo.

Ž njim se §. 39. postava od 29. aprila 1873 št. 22 d. z. ob veljavo devlje.

§. 3. Izvršitev tega zakona je naložena mojima ministroma za bogočastje in nauk, ter za finance.

V generalnej debati govori vladni zastopnik c. k. vladni svetovalec Hočevār in priporoča to postavo. On pravi, enake plače učiteljic in učiteljem nij uvedla uže sama vlada po šolah od nje vzdrževanih, nego to so storile skoraj vse druge dežele. Ta postava bode mnogo pripomogla, da se izpraznjeni učiteljski prostori z učiteljicami izpolnijo. Tako bode mala denarna žrtva, ki jo v ta namen dovoli dežela, obrodila gotovo blag sad.

Dr. Bleiweis: Jaz sem proti predlogu, akoravno gā je vladni zastopnik hvalil. Nagibi, ki jih odbor v svojej motivaciji za postavu navaja, so iz vseh kotov nabrani. Tu gre zopet za naklado novega davka. Zdaj, to se ve, da so le štiri učiteljice, to, kar se jim bo več plačalo, ne znaša mnogo, ali tu ne gre samo za te štiri, ampak tu gre za princip, za prihodnje čase, ko bode mnogo učiteljic. Ko bi bil naš deželni zaklad v dobrem stanju, bi jaz in moji prijatelji ne imeli nič proti povišanji plač, ali tako pa moramo in bomo proti glasovali. V nagibih je mej drugim navedeno, da imajo učiteljice isto toliko stroškov za študije kakor učitelji. To moram odločno zanikavati. Učiteljice se iz ljubljanskih deklic rekrutirajo in so tedaj doma v Ljubljani, a učitelji pridejo večinom

z dežele, njih velja mnogo denārja samo bivanje v Ljubljani. Tudi nij res, da bi učiteljice ravno tako dobro podučevale kakor učitelji. Če celó „modo“ poročevalec kliče v svojih motivih na pomoč, kažem jaz, da pri učiteljih je še slabše stanje, ker imajo rodovino, včasih mnogo otrok, tedaj bi gotovo bolj podpore vredni bili. Govornik nasvetuje, da se preide preko nasvetovane postave na dnevni red.

Kramarič podpira predlog dr. Bleiweisov. On pravi, da učitelj gotovo več potrebuje, ker mu je treba iti na kak masele vina, ali ženska se s kavo zadovolji. Učiteljica naj, po njegovem mnenji šiva, ali kar hoče domā dela, pa si kaj zasluži.

Dr. Schrey pravi, da mu se ne zdi čudno, da se dr. Bleiweis protivi temu zakonu, to je pri njem le konsekvencija, ker je bil tudi proti povišanji plač za učitelje. Čudno pa se mi dozdeva, da se dr. Bleiweis denes tako gorko zavzema za učitelje, kar bi bilo gotovo bolj prilično v lanskej sesiji, ko so se obravnavale njih plače. Treba je, da se štēdi pri velikih stvareh, ne pa pri malih svotah, ko gre za omiko ljudstva. Ako pravi dr. Bleiweis, da s tem zakonom nastavimo princip, je to gotovo istina, a isto tako pa pride, če ne povišamo plače, drugo vprašanje, kje bomo dobili učnih močij. D. Bleiweis se je onidan tako gorko potegoval, ko je šlo za to, da bi se „neznajemu spolu“ naklonilo kar na enkrat 10.000 gld. (za usmiljene sestre. Ur.), jaz jako obžalujem, da ga ona ista ljubeznjivost ne vodi tudi denes, ko gre za učiteljice.

Dr. Razlag pravi, da ne bodo potrebščine za povišanje plač učiteljicam, mnogo težile deželnega zaklada, ker ne bode treba potem posebno nagraditi učiteljice, ki podučujejo v ženskih delih. Pa še druga korist je, učiteljice nam bodo odgojevale pridne hišne gospodinje in to je mnogo vredno.

Poslanec Horak je proti postavi. On pravi, da bi enake plače učiteljic, učitelje žalile in ne bi bil drugi nasledek, ko da bi učitelji v prihodnjej sesiji prosili zopet za povišanje plač. Tudi nij delavna moč ženska moškej enaka, tedaj tudi enake plače ne zasluži. Treba nam pa tudi novcev za obrtnijske šole.

Dežman pravi, da protivniki tega zakona pozabljajo, da je veliko nenastavljenih učiteljskih mest. Več ko 8000 gld. gre vsako leto, ker učiteljskih močij nij, v penzijski zaklad učiteljski. Tako mora dežela plačevati, pa nema nič koristi od tega, ker mladež ostaje brez poduka. Učitelji na deželi lažje žive, nego učiteljice, kajti učitelji se bavijo, kar je vse hvale vredno in njim na korist, s kmetijstvom, od učiteljice pa se vendar ne more zahtevati, da bi šla krompir saditi in okopavat.

Poslanec Kramarič, proti kateremu se kričaje obrne Dežman, pravi govornik, da naj bi glasoval po svojem prepričanju in se ne pustil voditi od drugih, ko je vendar sam pri debati o proračunu normalno-šolskega zaklada zahteval, da naj pride v Črnomelj učiteljica, ako učitelja nij, z isto plačo.

Kramarič hud: Jaz sem pač učiteljico za Črnomelj želel, ali za povišanje plač pa nijsem nikdar govoril. Jaz glasujem kakor hočem, in če držim z dr. Bleiweisom, kaj to Dežmanu mar. Zakaj pa Dežman tudi zmirom Zagorca obdelava, da z njim glasuje.

Poslanec Zagorec se tudi razjezi in pravi, da je dosti prileten in pameten, in da uže sam vé, kaj dela, torej mu ne treba nobenega učenika, ki bi ga obdeloval.

Dr. Bleiweis opozoruje Dežmana, da je ravno zdaj lahko videl, kam pride z osebnimi napadi, namreč k škandalu. Na dalje govori zopet proti postavi in zagovarja kranjsko duhovščino, ki gotovo dost za šolstvo stori. Duhovni bi storili še gotovo več za šolo, pravi dr. Bleiweis, pa saj ste sami hoteli, da se šola od cerkve loči. Dokler se ne vrnemo zopet k staremu (!) nazaj, tako dolgo ne bode s šolstvom bolje.

Poročevalec Obreza: Dr. Bleiweis pravi, da motivi, s katerimi mi podpiramo nasvetovani zakon, stojē na slabih nogah, dokazal nam pa tega nij. Povišanje plač učiteljicam bode vsaj nekoliko odstranilo pomanjkanje učnih močij; le pomislite, da imamo nad 50 učilnih mest praznih. Da bi učiteljice ne podučevale tako dobro, kakor učitelji, nij res; jaz trdim, da še bolje, kjer žensko ljubeznjivo in nježno ravnanje si vé srca mladosti kmalu pridobiti. Da bi se učitelji zaradi tega jezili, ne verjamem, no in če bi se, mi se tega ustrašili ne bomo. Stroški za deželo ne bodo dosti večji, in ko bi ravno bili, saj veste, da šola je najboljša branilnica vsacega naroda..

Potem se glasuje o dr. Bleiweisovem predlogu, kateri se z 16 proti 14 glasom zavrže. Za predlog glasujejo narodno-klerikalni poslanci, proti predlogu pa ustavoverni in naši narodno-liberalni poslanci, katerim zadnjim edino se je zahvaliti, da se postava, kakor jo je nasvetoval šolski odsek, brez daljše debate sprejme.

Kot namestni ud deželne komisije za uravnavo zemljišnega davka se izvoli gosp. Pakiž.

Poslanec Murnik in tovariši stavijo sledeči predlog:

„Slavni deželni zbor naj sklēne:

1. Visoka c. kr. vlada naj se nujno prosi, da bi državnemu zboru v prihodnjem zasedanji brž predložila načrt postave o železnični črti Trbiž-Pontablo, in pa Ljubljana-Munjava ali Karlovec, ter naj že zdaj potrebne dogovore s kr. laško vlado zaradi zveze prve železnice z laško železnico pri Pontablu, in zaradi naprave mednarodnega kolodvora začne.

2. Obe zbornici vis. državnega zbora se prosite, z vso močjo skrbeti za to, da se brž ko mogoče napravi železnica iz Trbiža v Pontablo in iz Ljubljane v Munjava ali Karlovec in da se zaradi tega dotična postavna načrta brž ko mogoče višjima zbornicama v obravnavo predložita.

3. Deželnemu odboru se naroča, dotične peticije sestaviti in izročiti.

4. Deželni zbor konstatira žalostni gospodarski stan in onemoglost obrtnije, trgovine in rokodelstva, in s temi v zvezi poljedelstva, in naroča deželnemu odboru, v omenjenih peticijah posebno povdarjati tudi to, da bi železnici iz Trbiža v Pontablo in iz Ljubljane v Munjava ali v Karlovec, ko bi se brž ko mogoče napravili, eno onih sredstev bilo, katerih naj bi se visoka c. kr. vlada brez odlašanja za izdatno olajšanje gospodarske krize posluževala.“

Predlog bode v prihodnjej seji utemeljil.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 14. maja.

Cesar je danes v Reki. Velike priprave so se delale za sprejem. Množica Hrvatov je privrela v Reko, tudi hrvatski ban Mažuranič in mnogo hrvatskih poslancev, deputacij itd., tako, da bo demonstracija imela hrvatski značaj.

Najnovejši telegram iz otoka Krk poroča, da je cesar poslal iz Visa pismo namestniku Rodiču, v katerem pismu pravi, da ga je vse prebivalstvo v Dalmaciji s sijajnimi in genljivimi izrazi zveste udanosti spremljalo. Ločeno se iz dežele, dene cesarskemu srečno dobro, spominjati se teh domoljubnih izjav, in se srčno zanje zahvaljuje in obeta, da bo za Dalmacijo, posebno očevsko skrbel. Namestnik Rodič je odlikovan z Leopoldovim ordonom, general Jovanovič je dobil baronstvo.

Palackega spis, ki ga prinašamo na drugem mestu, je hudo dregnil mej Nemce. A ne mara, da imajo "Narodni listy" prav, ki pravijo, da s tacim podpihovanjem sovražstva mej domačini in Nemci bode razpor prej povečalo, nego poravnalo. Sicer se pa ne da tajiti, da Palacky čisto resnico govori v vsem, kar pravi o krivičnosti Nemcev in Magjarov.

Vnanje države.

Srbski knez Milan je potoval v notranjost svoje dežele, da si jo ogleda in najbrž, da se z njegovo navzočnostjo agitira za prihodnje volitve.

V **Rumuniji** so vse volitve končane. Konservativna ali vladna stranka ima veliko večino.

Ruski car je 13. t. m. zjutraj iz Berlina odpeljal se v Ems. Nemški cesar ga je do kolodvora spremil in oba starca sta se poljubila za slovo.

Berlinski listi Bismarkove službe prinašajo sedaj zopet jako miroljubive članke in se pozivljejo posebno na Rusijo, ki bo mir izdrževati pomagala. Ob enem se zagotavlja, da so tudi razmere s Francosko take, kakor še nikoli.

Iz **Rima** se poroča, da je papež 13. maja, praznovaje svoj 84. god, okrožen bil od 14 kardinalov, več škofov in prelatov, 600 nemških romarjev, ki so več zvezkov udanostnih adres s 1.200.000 podpisov prinesli.

Dopisi.

Iz Celovca 13. maja [Izv. dopis.] Pretekli teden je v Celovcu vsled mrtvouda hitre smrti umrl "oče" J. Valjavec, rodem Slovenec in ud jezuitskega reda. Bival je tu pričetkom maja in prišel sem na poziv knezoškofa krškega, da bi vodil v cerkvi Sv. Duha duhovna opravila, tikajoča se šmarnic.

B. C. Rosbacher, novo voljeni mestni svetovalec celovškega mesta uže zaseda svoj posel. Mnogo se mu sicer od pripadnikov nemškega društva očita in uže naprej naltolcuje, da celo govorica se je po mestu raznesla, da namerava mestni zastop skupno odstopiti, če se on prostovoljno ne odreče častnemu sedežu, izročenu mu po večini volitve udeležujočih se volilcev. Upamo, da se temu ne bode dal ustrašiti naš sorojak, temuč, da ostane, ker je njegova zvedenost v marsikateri gmotni stroki prepotrebna, čeravno mu bodo navadno — kar se uže sedaj sklepati da — vsi njegovi drugi v mestnem svetovalstvu nasprotovali in to po uzoru, ker je baš Slovenec. Brrr! V drugem volilnem redu so bili vsled ožje volitve voljeni kandidati nemškega društva, ali v prvem redu je eden njihovih propal proti od strani trgov-

skega in obrtniškega podpiralnega društva stavljenemu kandidatu.

Deželni zbor koroški je sklenil svoje zasedanje. Brez hrupa, brez viharov in burnih debat je prišel, in tako tudi končal. Sicer so nekateri poslanci g. deželnega poslanca A. Einspielerja — ker to drugače biti ne more — pri nekej priliki hudo prijeli, in vnela se je prav neprijetna debata ali stvar je tako malenkostna in v svojej bitnosti neverjetna ter po izidu nekoliko čudna, da je bolje, da o njej molčimo. V obeh resno mislečih je omenjeni g. poslanec popolnem čist. V podporo slovenskega dijaškega društva v Gradcu se letos nij nič dovolilo, ali tudi nemško podpiralno društvo nij ničesar dobilo. Sploh se je letos pokazala tu in tam večina, ki je hotela skoro vse podpore iz deželnega zaklada prekrižati, in še posebno take, ki ne pridejo povsem celej deželi v korist, temuč le posameznim deželanom zvunaj dežele ali pa mestjanom samim. Prečudna prikazen zares.

Domače stvari.

— (Volitev v odbor "Slovenske Matice") se naša svobodomiselná narodna stranka ne udeleži in kandidatov ne postavlja tudi letos še ne. Razloge tega sklepa povemo prihodnjič.

— (V deželnem zboru) kranjskem je bila v četrtek večer sprejeta postava, ki ukazuje obligatnost slovenskega jezika na ljubljanskej realki in ki ima namen sramotilno izrivanje slovenščine na realki odpraviti, z vsemi glasovi razen nemškutarskih in dr. Razlagovega, kateri je iz formalnih razlogov ali bolje — izgovorov, glasoval proti postavi na naše veliko obžalovanje. Glavna govornika sta bila od nemškutarske strani Dežman (proti) od narodne dr. Zarnik (za). Natančneje povemo kasneje v poročilu.

— (K programu pevske slavnosti v Sisku) dostavimo še to, da bode v nedeljo po polu dne okoli 4. ali 5. ure vožnja na parobrodu po Kulpi in Savi do Preloščice. Na parobrodu sviral bo godba.

— (K pevski slavnosti v Sisku) prijavila so se dozdej sledeča hrvatska društva: "Kolo" iz Zagreba z godbo, "Zora" iz Karlovca z godbo, "Slavulj" iz Petrinje z godbo, "Danica" iz Siska z godbo, "Zvono" iz Križevca, "Davor" iz Broda, "Sokol" iz Gline, "Sokol" iz Kostanjevice, "Jeka" iz Samobora, "Lira" iz Velike Gorice, "Tamburica" iz Gjurgjevca.

— (Kegljanje za dobitke) pri "zlatej zvezdi" (Balantu) na sejmskem trgu izvrstno napreduje, kegljanje je živahno, po vsem srečno, serij do danes oddanih 320, največje število padlih kegljev 18, jedila in napoji so izborni.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov po izvrstni

Revalescière du Barry

v Londonu.

28 let uže je nij bolezní, ki bi jo ne bila ozdravila ta prijetna zdravilna hrana, pri odraslih in otrocih brez medicin in stroškov; zdravi vse bolezni v želodcu, na živcih, dalje prsne, i na jetrah; žleze i naduho, bolečine v ledvicah, jetiko, kašelj, neprevajenje, zaprtje, prehlajenje, nespanje, slabosti, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavje, silenje krvi v glavo, šumenje v ušesih, slabosti in blevanje pri nosečih,

otožnost, diabet, trganje, shujšanje, bledičico in prehlajenje; posebno se priporoča za dojenice in je bolje, aego dojnicino mleko. — Izkaz iz mej 80.000 spričeval zdravilnih, brez vsake medicine, mej njimi spričevala profesorja Dr. Wurzerja, g. F. V. Beneka, pravega profesorja medicine na vseučilišču v Mariboru, zdravilnega svetnika Dr. Angelsteina, Dr. Shorelanda, Dr. Campbella, prof. Dr. Dédé, Dr. Uré, grofinje Castle Stuart, Markize de Brehan a mnogo drugih imenitnih oseb, se razpošiljava na posebno zahtevanje zastoj.

Kratki izkaz iz 80.000 spričevalov.

Spričevalo zdravilnega svetnika Dr. Wurzerja,

Bonn, 10. jul. 1852.

Revalescière du Barry v mnogih slučajih nagradi vsa zdravila. Posebno koristna je pri driti in griži, dalje pri sesalnih in obistnih boleznih, a t. d. pri kamnju, pri prisadljivem a bolehnem draženju v skalni cevi, zaprtji, pri bolehnem bodenju v obistih in mehurji, trganje v mehurji i. t. d. — Najbolje in in neprecenljivo sredstvo ne samo pri vratnih in prsnih boleznih, ampak tudi pri pljučnici in sušenju v grlu. (L. S.) Rud. Wurzer, zdravilni svetovalec in člen mnogo učenih društev.

Winchester, Angleško, 3. decembra 1842.

Vaša izvrstna Revalescière je ozdravila večletne i nevarnostne prikazni, trebušnih bolezni, zaprtja, bolne čutnice in vodenico. Prepričal sem se sam gledé vašega zdravila, ter vas toplo vsakemu priporočam.

James Shoreland, ranocelnik, 96. polka.

Izkušnja tajnega sanitetnega svetovalca gosp.

Dr. Angelsteina.

Berolin, 6. maja 1856.

Ponavljaje izrekam gledé Revalescière du Barry vsestransko, najbolje spričevalo.

Dr. Angelstein, tajni sanit. svetovalec.

Spričevalo št. 76.921.

Obergimpert, (Badensko), 22. aprila 1872.

Moj patient, ki je uže bolehal 8 tednov za strašnimi bolečinami vnetic jeter, ter ničesar použiti nij mogel, je vsled rabe Vaše Revalescière du Barry popolnoma zdrav.

Viljem Burkart, ranocelnik.

Montona, Istra.

Učinki Revalescière du Barry so izvrstni.

Ferd. Clausberger, c. kr. okr. zdravnik.

Št. 80.416. Gosp. F. V. Beneka, pravi profesor medicine na vseučilišču v Mariboru (Nemčija), piše v "Berliner Klinische Wochenschrift" od 8. aprila 1872 to le: "Nikdar ne zabim, da je ozdravila enega mojih otrok le takozvana "Revalenta Arabica" (Revalescière). Dete je v 4. mesecu vedno več in več hujšalo, ter vedno bljuvalo, kar vsa zdravila nijso bila v stanu odpraviti; toda Revalescière ga je ozdravila popolnoma v 6 tednih.

Št. 79.810. Gospo vdovo Klemmovo, Düsseldorf, na dolgoletnem bolehanju glave in davljenji.

Št. 64.210. Markizo de Brehan, boleha je sedem let, na nespanji, treslici na vseh udih, shujšanji in hipohondriji.

Št. 75.877. Flor. Köllerja, c. kr. vojašk. oskrbnika, Veliki Varaždin, na pljučnem kašlju in bolehanju dušnika, omotici i tišanji v prsih.

Št. 75.970. Gospoda Gabriela Tešnerja, slušatelja višje javne trgovinske akademije dunajske, na skoro breznadejni prsni bolečini in pretresu čutnic.

Št. 65.715. Gospodični de Montlouis na neprevajljenji, nespanji in hujšanji.

Št. 75.928. Barona Sigmo 10letne hramote na rokah in nogah i. t. d.

Revalescière je 4krat tečnejša, nego meso, ter se pri odraslih in otrocih prihrani 50krat več na ceni, gledé hrane.

V plehaatih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr. i funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah a 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold., — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradcu bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovcu P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru M. Morić, v Meranu J. B. Stockhausen, v Zagrebu v lekarnici usmiljenih sester, v Černovicah pri N. Snirhu, v Oseku pri Jul. Davidu, lekarju, v Gradcu pri bratih Oberanzmeyer, v Temešvaru pri Jos. v Papu, mestnemu lekarju, pri C. M. Jahnerju, lekarju, v Varaždinu pri lekarju dr. A. Halterju, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarjih in specerijakih trgovcih; tudi razpošilja dunajsku hišo na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzetjih.

Uradno naznanilo.

15. maja 1875.

Javne dražbe: A. Herščakovo iz Prema, 18. maja (I. Bir. Bistrica). — Janez Pezdirdovo iz Gribelj, 25. maja (I. Črnomej). — J. Stručeljno iz Jernejeve vasi, 26. maja (I. Črnomej). — J. Kristanovo iz Studenca, 20. maja (I. Zatičina). — J. Miklavčičovo iz Trnovca, 1120 gold., 21. maja (I. Metlika).

Pod varstvom: Anton Mestnik, posestnik v Vrhu št. 7. je proglašen za zapravljivca. Varuh njegov je Ant. Dremelj iz Leskovca (Zatičina).

Tuji.

13. maja:

Evropa: Rus iz Trsta. — pl. Merkl, Riedl iz Dunaja.

Pri **Mallét**: bar. Kulner iz Dunaja. — Dachs iz Trsta. — Zavadi iz Dunaja. — Drasch iz Zagorja. — Zimerman iz Dunaja. — Smola iz Dolenjskega. — Reih iz Dunaja. — Malli iz Kranja. — Elsinger iz Dunaja. — Kerner iz Gorice. — Kopman, Wagenseil iz Dunaja.

Pri **Zamorel**: Simončič iz Sevnice. — Raderšek iz Hrastnika.

Piccolijeva lekarna „k angelju“.

Farmacijske specialitete Gabriel Piccolija,

lekarna v Ljubljani, na dunajske cesti.

Anaterinova ustna voda in zobni

prašek. Boljši, nego vsaka druga zobna voda in zobni prašek, pravo sredstvo zoper zobobol in ustne bolezni, zoper gnjilobo in majanje zob, zoper ditteritis ali vnetico grla in skorbut, prijetnega duha in okusa, krepi dalje zobno meso, in je sploh neprimerljivo sredstvo za čiščenje zob. Koder ga enkrat poskusi, dal mu bo gotovo prednost, vzlic vsim enakim izdelkom. 1 steklenica 60 kr., 1 škatlja 40 kr.

Ribje olje, pošiljano na ravnost iz mesta Bergen na Norveškem, brezkusno in ne slabodisno, 1 originalna steklenica 80 kr.

Pravi sajdlincev pulver. Nareja se z čisto kemičnih tvarin. 1 škatlja 80 kr., 1 tucat škatelj 6 gold. 60 kr.

Pravo vinsko žganje z soljo, v pomoč bolehnemu človeštvu, pri vsih notranjih in zunanjih prisadnih, zoper večino bolezni, posebno za vsakovrstne rane itd. 1 steklenica 40 kr.

Eliksir iz Kine in Koke. Najboljši do sedaj znani želodečni likér. Pospešuje cirkulacijo in prebavljenje, ter različne organe in ude z nova okrepi in oživi. 1 steklenica 80 kr.

Glycerin-Crème, je posebno izbrano sredstvo zoper razpokane ustnice in kožo na rokah. 1 flacon 30 kr.

Lancaster-lilijna voda. Toaletni zaklad. Specijalno, da se ohrani koža krasna, nježna in mehka, se jej daje prednost pred vsemi umivalnimi vodami, lepoticjem in lepoticnim sredstvom, katera so čisto škodljiva. 1 steklenica 1 gold.

Rajzevi pulver. Izključljivo iz vegetabilnih tvarin, posebno zdrav za kožo, katerej podeli izvorno brhkost in čvrstost, kar se nahaja le pri mladini. 1 paket 10 kr., 1 škatlja 40 kr.

Sok iz Tamarinde. Po mrzlih sredstvih iztlačen. Učinkuje znamenito krepilno in olajšajoče. 1 steklenica 40 kr.

Neizmotljivo sredstvo zoper mrzlico. Učinek tega léka je dokazana istina in vsaki bolnik, ki je lék užel poskusil sam na sebi, se bode radostno prepričal, da je najmočnejše in zanesljivejše sredstvo do sedaj znanih zoper ponavljajočo se mrzlico. 1 steklenica 80 kr.

Naročila se izvršujejo vračajočoj se pošto proti poštnemu povzetju. (132—13)

Dunajaka borza 14. maja.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	69	gl.	80
Enotni drž. dolg v srebru	74	"	35
1860 drž. posojilo	111	"	10
Akcije narodne banke	963	"	—
Kreditne akcije	232	"	50
London	111	"	60
Napol.	8	"	91 1/2
C. k. cekini	5	"	30
Srebro	102	"	80

Št. 177.

2 podučiteljski službi

z letno plačo od 560 gold. se imajo na štiri-razredni šoli v **Ljutomeru** definitivno namestiti.

Prositelti, kateri so slovenskega in nemškega jezika zmožni naj do **konca julija** t. l. svoje prošnje vložijo.

Okrajni šolski svet v Ljutomeru,

dne 7. maja 1875. (158—2)

Predsednik: **Premmerstein.**

Nova najbolj rudeča vinska barva

vztrajajoča in zelo koncentrirana.

1/2 kilo na 100 litrov,
6 kilo na 1200 litrov,

zadostuje, belo vino pobarvati lepo temno-rudeče, brez kalenja; barvo, narejene od najneškodljivejših tvarin, nij moč ločiti od naravne rudeče vinske barve.

Pri rudečih vinih, posebno pa pri mladih rudečih vinih ima dalje barvanje to lastnost, ka ono ne pobarvi samo vino, nego i učini krasno. Lepota je namreč, ako se primeša barve, taka, kakor pri vsih drugih lepo-barvanjih. **Vino** je namreč momentanno kano in se mora pustiti nekoliko dni mirno ležati, da postane bistro, potem še le se mu doda navadno različje. **Vino** se izčisti samo od sebe, ter ne potrebuje radi tega nobenega družjeva lepoticnega sredstva.

Pri rabi barvanja je treba barvo prej v kakej steklenej posodi pravilno razpustiti malo z vinom.

(143—3)

Gustav Pokorny, Dunaj, hintere Zollamtsstrasse Nro. 9.

Beste Nähmaschine der Welt.

Za Kranjsko edino in samo

pravi pri podpisnemu.

Poleg originalnih Howe-strojev se nahajajo pri meni skoro vsi znani šivalni stroji inozemski po zelo nižnjih cenah in v veliki izbiri.

Kakor tukajšnji zastopnik najboljših in najstarejših fabrik za šivalne stroje celega sveta, t. j. ameriških **Ellas Howe**, potem **Singer & Comp., Grover & Backer**, dalje gospodov **Baer & Rempel, Lehmann & Comp.** na Pruskem, **Wheeler & Wilson**-strojev itd., sem v stanu tekmovali z vsako konkurencijo.

P. t. kupaželjne dame in gospodje so tedaj prošeni, izbrati si kakor prejšnja leta svoje potrebne stvari v mojem bogatem skladišču, ter sem porok za izvrstno in pošteno postrežbo.

Tudi plačila na obroke.

Vsled zahtevanja oskrbljujem i ponarejene stroje a po 10—15 gl. ceneje, kakor gori omenjene vrste.

Mašinska svila, cvirn, šivanke, olje, aparati, štrgljač za prsne gube, volna za podlago pri Grover & Backer-strojih itd. so vedno v največji izbiri. (166—1)

Ljubljana, judovska ulica št. 228.

S odličnim spoštovanjem

Franc Detter.

Štev. 1885.

Razglas.

Hiši na prodaj.

Ljubljanska hranilnica prodá prostovoljno svoji hiši **štev. 4 in 5 v gradišnem predmestju**, zraven realke s pritliklino vred. — Najnižja kupna cena obema hišama je 25.000 gold. a. v.

Dotične ponudbe in vadium, 2.500 gold. (gotovina, hranilnične bukvice, ali pa državna dolžna pisma po kursu) naj se oddajo

do 30. maja t. l.

o polu dne ravnateljstvu hranilnice, kjer se morejo tudi kupni pogoji pregledati. (165—1)

Hranilnica v Ljubljani,

12. maja 1875.

Kegljanje za dobitke,

na korist

fondu pomočnih uradnikov bolniščno-podpornega društva v mičnih prostorih

gostilnice „pri zvezdi“

(vulgo „Balantu“)

na sejmskem trgu.

Kegljanje se prične **10. maja t. l.**, ter konča **23. maja** ob 10. uri zvečer z podeljenjem sledečih dobitkov:

I. dobitek	5 cekinov	IV. dobitek	5 tolarjev
II. "	3 cekini	V. "	3 tolarje
III. "	2 cekina	VI. "	2 tolarja

vsii dobitki dragoceno in praktično okinčani; dalje I. premija v 2 tolarjih, z dekoracijo in zapečateni, za največ kegljano serijo; II. premija je kot juks-dobitek.

Serijska velja 20 kraje.

Kegljanje se prične vsaki den ob 8. uri zjutraj in konča ob pólunoči; sredo 12. in 19. maja se pak more kegljati le do 7. ure zvečer.

Ker je namen popolnem humanitaren, se kegljavski prijatelji uljudno vabijo, naj se udeležijo prav mnogobrojno.

(153—3)

Vodstvo.